

„A gyermek játszani akart”

(Szép versek üzenete)

Mosolyínség sújtja világunk e táját. Nálunk nem jelszó az amerikaiak „keep smiling”-je (mosolyogj állandóan, kitartóan), de nem is lehet előírásra tenni ezt, mert ha nem jön belülről, a lélek derűjéből, akkor csak képmutatás. Van is egy olyan közmondásfélénk, hogy az Isten óvjon az állandóan mosolygó embertől, a székeley keményebben fogalmaz, mikor azt mondja, hogy Isten mentsen a vigyorgó embertől. Bárhogy is legyen ez, szükség van valamiféle visszajelzésre az emberek közötti kapcsolatokban. Elmegyünk az orvoshoz. Ha mogorva, szigorú arccal fogad, még betegberek leszünk. Ha bemegyünk munkahelyünkre, egy irodába, s a sarkokat és a plafont néző, tekintetünket elkerülő tekintetek fogadnak, megkeseredik egész napi munkánk. Ha társaságban utazunk egy vonatfülkében, és nincs legalább egy mosolynyi kommunikáció, az utazásunk nagyon hosszú és unalmas lesz. Mécs László a fenti címet viselő versében gyönyörűen „elemzi”, hogy hogyan is kellene elviselhetővé tegyük életünket, ezt a nagy utazást:

„A vonat futott. A kupé-dobozok / szűkek voltak. A gyermek unatkozott. / Tavaszi csermely-életnek szűk volt a part. / A csermely áradt. A gyermek játszani akart. // A gyermek szeme tükröt keresett: / anyjára mosolygott s várt egy keveset, / az anya arca nem tükrözött vissza, / szomorú volt. A tükör nem volt tiszta. // A gyermek szeme tükröt keresett: / a bankárra mosolygott s várt egy keveset, / a bankár arca nem tükrözött vissza, / börczét böngészett. A tükör nem volt tiszta. // A gyermek szeme tükröt keresett: / egymást tükrözték a szerelmesek, / a gyermek rájuk mosolygott. Nem tükrözték vissza. / Vágy fátyolozta. A tükör nem volt tiszta! // A gyermek szeme tükröt keresett: / a kalauz orcái veresek, / a gyermek rámosolygott, szürke szolgálta volt, / nem tükrözhetett vissza. Dolga volt. //”

Megannyi helyzetet tudnánk mi is felsorolni életünkéből, hogy hol nem fogadtott mosoly, hány és hány helyen kellett megtapasztaljuk, hogy kérdő tekintete

tünkre, mosolyunkra nem jött válasz. „A tükör nem volt tiszta.” Nem adta vissza szándékunkat, vagy az is lehet, hogy torzítottan adta vissza. Vagy a mi mosolygásunkkal is gond lehetett, nem jött a lélek mélyéről, így nem is lehetett őszinte!? E szép vers üzenetén elgondolkozva, nem kívánunk lélektani magyarázatokba bocsátkozni. Sokkal útbaigazítóbb mosolytalan világunkban az üzenet: „A gyermek szeme tükröt keresett: / a gyermek rám mosolygott s arcát, a kedveset / tükröztem, mint két tó a teli holdat / s ringattam. Valahol angyalok daloltak. // Ó, én ráérek. Nincs semmi dolgom itt a Pénzzel, / sem a kenyérral. Ha megharcoltam a bűnnel a harcom: / a tükör tiszta, tiszta gyermek-arcom. // Én tükre vagyok minden mosolyoknak, / én azért élek, hogy visszamosolyogjak / virágra, lepke-re, bokorra, rengetegre, / farkasra, bárányra, szivárványra, fergegre. // fényre, holdra, csillagokra, szegényekre, gazdagokra, / szenvedésre, vidámságra, jó napokra, rossz napokra, / rózsafára, keresztfára, visszamosolyogjak mindenre, / visszamosolyogjak az Istenre.//” Kedves Testvérem! Ha e szép vers olvastán megszületik benned az az elhatározás, hogy tiszta tükörként visszamosolyogj, fáradt, elcsüggedt, kérdésekre választ kereső, könnyeikkel küszködő embertársadra, sok-sok öröme, beteljesülésnek forrását indíthatod el. A vers utolsó sora életünk hatalmas lehetőségét rejti. Visszamosolyogni Istenre, azt takarja, hogy először Isten mosolyog ránk. Nem számonkéréssel, nem dölyfös, félelmet keltő büntető szándékkal, „nem harsonával”, ahogy Ady Endre is írja, jön, hanem „néma öleléssel”, mosolygással, és ez határtalan, megtartó szeretetet jelent. Erre az Istenre, a Jézus által is tanított Atyára kell nekünk visszamosolyognunk, hogy vissza tudjunk mosolyogni mindenkire és mindenre ebben a világban. Így derülhet csak fel „zordon homlokunk”, ahogy írta Vörösmarty Mihály egy másik szép versben. (A vén cigány)

B. L.

Emléktáblát MOYSES MÁRTON unitárius székeley mártírnak

A Kárpátok diktátorának, Ceausescunak Romániában, erdélyi, ősi szász-magyar városában, Brassóban 1970. február 13-án élő ember-fáklya lobogott tiltakozásul az embertelen kommunizmus népnéző politikája, a diktátor magyarságirtó örülete ellen. Moyses Márton ifjú székeley unitárius lángoló testével próbálta figyelmeztetni a már akkor a közömbösség ájulásába zuhant, és a rendszert gerinctelen módon kiszolgálókat, hogy van út és mód a tisztességes túléléshez, megmaradáshoz. Az anyaország fővárosában emléktábla örökíti meg egy másik fiatal, a Kádár önámítóan bugyuta rendszere elleni lázadásnak, az előbbihez hasonló módon való mártíromságát. Bauer Sándorról, ha szükséztől is, de minden évben megemlékeznek. A cseh Palach is bevonult az ellenállás hőseinek sorába, és tud a világ róla is. A mi Moysesünknek is állítottak méltó emléket szülőföldjén, a székeleyföldi Nagyajtán. De az anyaország adós, hiszen ő a magyarságáért, székeleyiséért vállalta a tűzhalált, nem az eszkimókért, vagy a kihalással fenyegetett tűzföldi zuzmóért. Ahogy a Magyar Nemzet megidézi e nagyszerű székeley alakját, már jóval korábban eljegyezte magát népének sorsával. Már a 60-as évek elején 7 év börtönről ítélik, Kolozsváron kizárják az egyetemről. Történt ez akkor,

amikor még a „megváltó” eszme, a kommunizmus nagyon rózsaszínű volt, (pedig már volt egy Berlin, de volt egy 1956, és voltak Szabédi Lászlóék, akik többen öngyilkosságot követtek el a Bolyai Egyetem felszámolása miatt!) és oly sok erdélyi értelmiségi szolgálai módon behódolt ez eszmerendszernek. Úgy mondják, hogy nyelvét is beszédképtelenné tette a rabsága idején, hogy ne vallhasson társaira a kínzások alatt. Haldoklása idején pribékjei nem a fájdalom enyhítésén fáradoztak, hanem azért nyújtották életét, hogy minél többet megtudjanak tőle. Megváltás, isteni szándék volt a május 15-én bekövetkezett halála. Egy olyan korban élünk, a nagy értékromboló globalizáció fertőjében, mikor jó felejteni hatalmas erkölcsi, nemzeti értékeinket a „nagyobb” cél, a pénz az érvényesülés érdekében. Történelmünk bővelkedik követendő eszmehordozókban, követőkben annál kevésbé. Moyses Mártonnak ott van a helye a nagyjaink között, és ideje lenne több mint három évtized után (aminek fele mindjárt „demokratikus”!?) egy emléktábla erejéig megmutassuk az anyaországiaknak is a mi székeley unitárius mártírunkat. Aki tud, segítsen nekünk!

B. L.